N 51.068258°
E 2.590462°

Locatie

De monoliet komt uit een oude duinengordel op 3 km van de zee. De fossiele duinen van Adinkerke, beter gekend als de Cabourduinen, zijn één van de best bewaarde fossiele duingebieden van Noordwest-Europa.
Sommige delen van dit 107,5 hectare groot gebied zijn al 5000 jaar oud! Ze hebben dan ook een grote ecologische waarde en genieten bijzondere bescherming van Vlaanderen en Europa. Typische duinplanten nestelen zich er terwijl het zanddoorntje symfonisch tsjirpt en de sleedoornpage rustig rondfladdert.

Sleedoornpage

Zanddoorntje

Geschiedenis

Door de eeuwen heen drukten wind en water er stevig hun stempel op het landschap en de bodem. Er ontwikkelde zich een patroon van pannes en paraboolduinen, dat af en toe doorbroken werd door een overstroming van de zee. Zo ontstond een bodemprofiel dat afwisselend bestaat uit zand, klei en veen. Je kan er de geschiedenis van het gebied uit aflezen: hij bestaat immers uit maar liefst 5 bodems uit verschillende historische periodes. De laatste decennia werden de duinen sterk verstoord door menselijke activiteiten.

Monoliet Oostduinkerke

Zout uit de bodem

In de middeleeuwen was zout van zeer groot belang, ondermeer voor de ontluikende zeevisserij. Men had grote hoeveelheden zout nodig omwille van de goede bewaring van de vis.

Men gebruikte de techniek van de zelnering of de moernering. Het veen dat men vond werd gedroogd en daarna verbrand. De as werd verzameld en vermengd met zeewater. Dit mengsel kookte men uit in apart gebouwde zoutketen (stookruimten) die talrijk aanwezig waren in de omgeving.

1. Veenblokken uitsteken - 2. Stapelen en drogen - 3. Verbranden

Veenvorming

Meer dan 2500 jaar geleden sloot de brede strandvlakte de eigenlijke kustvlakte af. Daarachter ontstonden moerassen waarin veengroei mogelijk werd. Dit oppervlakteveen breidde zich uit en herschiep de kustvlakte tot een zeer drassig, riet- en bosrijk gebied. Op deze plaatsen vindt men nu nog altijd veen in de bodem.

Het kaartje geeft de situatie weer van 2500 jaar geleden. De rode stip toont de plaats waar de monoliet is uitgegraven

- *Slikken en schorren*
- *Veen*
- *Geulen, water*
- *Zandvlakte*
- *Zandleem*

Voedsel uit de bodem

De kustlijn was vroeger bevolkt door vissers. In de duinen bouwden ze de typische vissershuisjes die je er nog altijd terugvindt. Ze bouwden hun boerderijtjes aan de randen van de duingebieden om er kleine akkertjes aan te leggen voor het kweken van groenten.
De opbrengst was echter zeer matig tot laag door de schrale zanderige bodem.

Massart nam deze foto in de lente van 1904. Het voorraadschuurtje op de voorgrond is nog van vakwerk en stro opgetrokken.

Typisch vissershuisje aan de rand van de duinen. Links zie je een schilderij van Adolph Artz: aardappelrooisters in de duinen

Drinken uit de bodem

De duinen bevatten een grote drinkwatervoorraad. Het zand heeft een zuiverend effect, wat verdere kunstmatige zuivering overbodig maakt.
De grote hoeveelheid ijzer is echter wél een probleem. Ook op de monoliet is het hoog ijzergehalte duidelijk zichtbaar onder de vorm van roestvlekken.

Met het cascadesysteem brengt men zuurstof in het water. Let op de ijzerconcentraties op de obstakels.

Door zuurstof toe te voegen aan het ijzerhoudende water oxideert het ijzer en vormt roestvlokken in het water. Het water wordt doorgepompt naar een bezinkingsbekken waar de vlokken uit het water worden gehaald.
Door de **zuiverende kracht** van de bodem is geen enkele andere behandeling van het drinkwater nodig. De duinen bieden zo dagelijks aan duizenden gezinnen het levensnoodzakelijke drinkwater.

Oude ontijzeringsinstallatie van de drinkwatermaatschappij IWVA, vlakbij de plaats waar het bodemprofiel werd uitgegraven.

Wist je dat ....

bodemkundigen deze bodem de naam dDb geven? Wil je deze code ontcijferen of meer bodemprofielen ontdekken? Neem dan een kijkje op de bodemkaart op dov.vlaanderen.be.

